

בחינה ואיקלום זני גלעיניים חדשים

גלית רדל
מרים זילברשטיין
רפי שטרן
יצחק דהן
שמעון אנטמן
יובל עגני
אריק וולך
ג'מיל פרחאט

מבוא

בשנים האחרונות עולה יותר ויותר הדרישה מצידם של החקלאים להביא זנים חדשים.

דרישות השוק

- זנים יפים יותר
- חיי מדף ארוכים יותר
- זנים טעימים יותר
- רצף על המדף
- בעלי סגולות בריאות....

דרישות החקלאי

- פוטנציאל יבול רב ליחידת שטח.
- התבטאות טובה של גודל וצבע.
- ללא פיצוצים וסדקים בפרי.
- עמידות/סבילות למחלות ומזיקים.
- עצים נוחים לגידול.

שיטות העבודה

- הוקם צוות מקצועי בשיתוף מועצת הצמחים.
- איתור מקורות כנות וזנים מצטיינים.
- יצירת קשר עם המטפח.
- העברת החומר לארץ דרך מסלול בקרה של המדינה (קרנטינה).
- במקביל הכנת שתילים בקרנטינה בחוות מתתיהו.
- זן שמשחרר ניטע בחלקות המבחן באיזורים השונים.
- תפוח אגס ודובדבן בחוות מתתיהו וחוות פיכמן.
- משמש, אפרסק, נקטרינה, ושזיף גם בחוות מטעים שבעמק החולה.

חלקות המבחן

- 5-10 עצים מכל זן.
- עיצוב על מנת לקבל פרי כמה שיותר מהר.
- צפיפות נטיעה גבוהה 111-250 עצים לדונם.
- כל זן נבחן לפחות 3 שנות ניבה.
- זנים בעייתיים (עם פגמים או שנראים רע) נפסלים מיידית.
- ממשיכים עם זנים שיש להם יתרון. (פוריות, מראה, עיתוי, טעם, ייחוד).
- זנים מצטיינים מומלצים לזכינות משתלות או לחלקות מודל לבדיקה בהיקף גדול יותר.

זני דובדבן

זני הדובדבן נבדקים בשתי החוות שבהר:

מיקום	גובה מעל פני הים	שעות צינון	גשם במ"מ	מספר עצים לדונם	שנת נטיעה
חוות מתתיהו	680 מ'	600-1200	400-800	125	2012-2016
חוות פיכמן	1000 מ'	1300-1900	500-1200	250	2014-2016

ב-2010 קיבלנו מספר זני דובדבן לבחינה - מצרפת

(INRA, CEPS, STAR FRUIT), ומקנדה (PICO). הזנים שוחררו,

הוכנו שתילים וניטעו בחלקות מבחן במתתיהו (2012) ובפיכמן

(2014). ב2012 קיבלנו סדרה זנים נוספים שניטעו ב2016. סה"כ

כ20 זנים.

עדכון זני דובדבן מתתיהו

PRIMULAT פרימולה – זן מוקדם (פטנט).

מועד קטיף	יבול ט/ד	גודל פרי (קוטר במ"מ)	משקל פרי (גר')	כמות סוכר (% כ.מ.מ.)	מאפיינים
סוף אפריל- תחילת מאי	1.5-3.0	26-28	9.5	15	עגול יפה, מיימי, לא מוצק .

**נקטף עם הבורלא עגול מבריק גדול, נכנס מאוחר לפוריות, דורש
הפרייה – בורלא חצי מתאים.
לא מוצק ולא מצטיין בטעם. רגיש לפיצוצים כמו הבורלא**

עדכון זני דובדבן מתתיהו

Summit (זן אמצע העונה, לא פטנטי)

מועד קטיף	יבול ט/ד	גודל פרי (קוטר במ"מ)	משקל פרי (גר')	כמות סוכר (% כ.מ.מ.)	מאפיינים
סוף מאי- תחילת יוני	1.5-3.0	26	8.5	15	עוקץ עבה וארוך ופרי בצורת לב

נכנס מאוחר לפוריות, יחסית עמיד לפיצוצים, רגיש למוניליה. דורש הפרייה מפריס: ואן, רגינה, סנברסט, סילביה. הפרי בצבע אדום כהה צורת לב יפה (מזכיר את הסאס).

עדכון זני דובדבן מתתיהו

REGINA רגינה – זן מאוחר (זכיינות משתלת חנני).

מועד קטיף	יבול ט/ד	גודל פרי (קוטר במ"מ)	משקל פרי (גר')	כמות סוכר (% כ.מ.מ.)	מאפיינים
תחילת עד אמצע יוני	2-3	26	9	18	אדום כהה, מוצק, עוקץ ארוך ועבה.

נקטף עם הבינג פורה פרי יפה מוצק וטעים
פחות רגיש לפיצוצים. מפריס: סומיט, .
סטלה ולאפינס.

עדכון זני דובדבן פיכמן

בנוסף לזנים רגינה וסומיט שנתנו תוצאות דומות לתוצאות במתתיהו

SKEENA סקינה – זן מאוחר (פטנט).

מועד קטיף	יבול ט/ד	גודל פרי (קוטר במ"מ)	משקל פרי (גר')	כמות סוכר (% כ.מ.מ.)	מאפיינים
אמצע-סוף יוני	2	26	8.5	19	אדום כהה, מוצק, חמצמץ טעים

פורה- הפריה עצמית, בעומס רב
דורש דלול, הפרי בגודל בינוני, מוצק
מחזיק על העץ ובחיי מדף.

זנים מאוחרים (פטנטים) בפיכמן עם יבול נמוך דורשים הפרייה

זן	מועד קטיף	יבול ט/ד	גודל פרי (קוטר במ"מ)	משקל פרי (גר')	כמות סוכר (% כ.מ.מ.)	מאפיינים
Fertard	אמצע-סוף יוני	0.6	26-28	9	18	אדום כהה, מוצק טעים מעט עפיץ
Ferdiva	אמצע-סוף יוני	1.2	24	6.6	21	אדום כהה, מוצק מעט עפיץ

זני פטנט מנטיעות 2016

SFO2021

מנטיעה 14/5

RAINIER SPORT

מנטיעה 14/5

STARDUST

מנטיעה 20.5

SANTINA

מנטיעה 14/5

EARLIS

מנטיעה 16/5

SONNET

מנטיעה 26.5

זני משמש

ב-2010 קיבלנו 12 זני משמש לבחינה - מצרפת

INRA, CEP הזנים שוחררו, הוכנו שתילים וניטעו

בחלקות מבחן במתתיהו (2012) בחוות המטעים בעמק

החולה (2013) ובפיכמן (2014).

ב2012 קיבלנו מSTAR FRUIT זנים נוספים שמוצאם

מניו זילנד שניטעו ב2016. סה"כ כ17 זנים.

במתתיהו 4 מ' בין השורות 2 מ' בין העצים = 125 עצים לדונם.

בחוות מטעים 4.5 מ' בין השורות 2 מ' בין העצים = 111 עצים לדונם.

בפיכמן 4 מ' בין השורות 1 מ' בין העצים = 250 עצים לדונם.

סולדן SOLEDANE

- מועד הבשלה: סוף מאי תחילת יוני (לפני הרעננה) בזמן הארלי גולד(330).
- יבול: 3.8 ט/ד. הפריה עצמית.
- קוטר ממוצע: 45-50 מ"מ בעמק, בהר 55-60.
- צבע קליפה צהוב אדום כהה 30-50% כיסוי. ציפה צהובה כתומה. יפה מבריק, טעם חמצמץ (כ.מ.מ 13%), בעל ניחוח, הפרי מעט קימחי. איזור התפר ירוק ושקוע. חוסר אחידות בהבשלה.

✓ מתאים לעמק ולהר – יתרון במראה גודל וצבע.

פריסון FRISSON

- יבול: 3 ט/ד. (הפריה עצמית).
- מועד הבשלה: אמצע יוני (אחרי הרעננה).
- קוטר ממוצע: 50-55 מ"מ.
- צבע קליפה צהוב אדום מבריק כיסוי 50-70%. ציפה צהובה כתומה. גלעין פרוד, חמצמצ עסיסי טעים (כ.מ.מ 14.6%) חיי מדף טובים. בעל הפרייה עצמית.
- ✓ מצטיין מתאים להר (עדיין לא נבדק בעמק).

וורטיג' VERTIGE

• מועד הבשלה: סוף יוני תחילת יולי.

• יבול: 3.7 ט/ד (הפריה עצמית).

• קוטר ממוצע: 55 מ"מ.

• פרי גדול ויפה (30% אדום), מאורך, בשרני אך לא עסיסי, חמצמץ, טעים (כ.מ.מ 13%), אחיד, גלעין גדול ופרוד. רב הפרי נישא על דורבנות בפנים העץ. בחיי מדף מוצק, משתפר בטעם החמיצות יורדת יותר עסיסי וטעים.

✓ מתאים להר, דרישות צינון גבוהות.

זני פטנט שעדיין בבחינה מנטיעות 2016

מועד הבשלה: תחילה עד אמצע יוני.
יבול- 1.5-1 ט/ד (בעמק פחות).
קוטר ממוצע: 50-55 מ"מ
תיאור הפרי – יפה, מבריק, מעט מאורך, צהוב אדום
כהה כיסוי 50-70%. ציפה צהובה כתומה, עסיסי,
אחיד, חמצמץ טעים (כ.מ.מ 16%). גלעין פרוד. חיי
מדף טובים. בקטיף מאוחר יותר, התרכז.

מתכנית ההשבחה של דר' דורון הולנד נווה יער (מכון וולקני)

נטיעות 2016

מועד הבשלה: אמצע יוני.

יבול: - קוטר ממוצע: 1.5-3 ט/ד.

קוטר ממוצע: 50-55 מ"מ.

פורה בעל הפריה עצמית.

תיאור הפרי – יפה, מעט מאורך (שקדי), צהוב אדום
כיסוי 5-10%. ציפה צהובה כתומה. עסיסי, מבריק,
אחיד, חמצמצ טעים, (כ.מ.מ 15%). גלעין חצי פרוד.
בקטיף שני מעט התרכך בחיי מדף.

עוד זנים... (נטיעת 2016)

פרי ענק טעים ויפה.
מתרכז בחיי מדף

הפריה עצמית

הפריה עצמית

זני אפרסק ונקטרינה

- ב-2010 קיבלנו 7 זני אפרסק ונק' לבחינה – מצרפת STAR FRUIT.
- 6 זנים שוחררו, הוכנו שתילים וניטעו בחלקות מבחן במתתיהו (2012).
- בחוות המטעים בעמק החולה (2013) ובפיכמן (2014). ב-2011 קיבלנו 2 זנים נוספים שניטעו ב-2014.

- ב-2013 קיבלנו מאיטליה CIV עוד 2 זנים שניטעו ב-2016, סה"כ

כ-11 זנים.

- מתוכם הומלצו לנטיעות מסחריות 4 זנים.
- חלק מהזנים הניבו יבול מסחרי ראשון ב-2020.

קריסטל CRISTAL

נקטרינה לבנה. נטיעת 2012
מועד הבשלה: סוף יוני תחילת יולי.
יבול: 3 ט/ד.
קוטר ממוצע: 60-65 מ"מ.
תיאור הפרי – צבע קליפה אדום כהה
מנוקד 95% כיסוי. ציפה לבנה עם
חדירת אודם. פרי מוצק יפה וטעים
(כ.מ.מ 12%),

נקטף במועד הקווין ג'אינט אך עולה עליו בגודל,
טעם ואיכות. מתאים לאיזור ההר
✓ מתאים להר, דרישות צינור גבוהות יחסית.

אורין ORINE

נקטרינה צהובה. נטיעת 2012
מועד הבשלה : אמצע יולי עד תחילת אוגוסט
יבול: 4-5 ט/ד.

קוטר ממוצע: 65-70 מ"מ.

תיאור הפרי – צבע קליפה אדום כהה מנוקד
כיסוי 80%. ציפה צהובה עם חדירת אודם. פרי
גדול מוצק וטעים. גלעין צמוד (כ.מ.מ 13%),
מחזיק מעמד על העץ ובחיי מדף.
דרישות צינון בינוניות.

✓ מתאים לנטיעות בהר ובגובה 400 מ'

זאפיר ZEPHIR

מועד הבשלה: תחילה-אמצע אוגוסט.

יבול: 4-5 ט/ד

קוטר ממוצע: 70 מ"מ.

תיאור הפרי – צבע קליפה אדום כיסוי 70%

יש להקפיד על טיפול ירוק לשיפור צבע. ציפה

לבנה. פרי גדול מאוד מתוק בלבד(כ.מ.מ.

12.5%). גלעין חצי צמוד לפעמים מפוצץ, מעט

התרכך בחיי מדף.

בחלקה מסחרית צעירה 4 ט/ד פרי ענק.

**✓ מתאים להר, דרישות צינור גבוהות
יחסית.**

אמזוניט (AMAZONIT).

אפרסק צהוב.

מועד הבשלה : סוף יולי- תחילת אוגוסט.

יבול: - 4-5 ט/ד.

קוטר ממוצע: 70-75 מ"מ.

תיאור הפרי – צבע קליפה אדום כהה כיסוי 90%,
פלומה עדינה. ציפה צהובה. פרי גדול יפה ומוצק
(כ.מ.מ 11.5%), משתפר על העץ

חיי מדף טובים. גלעין צמוד לעיתים מפוצץ .

✓ מתאים להר, דרישות צינור גבוהות יחסית

עוד זנים בבחינה

MONLEB מונלב

נקטרינה צהובה נטיעת 2014.
מועד הבשלה : אמצע ספטמבר
אין לה יתרון לא בגודל ולא ביבול
פרי יפה ומוצק מתוק בלבד.
משתפר על העץ חיי מדף טובים.
גלעין צמוד.

MONVAL מונוואל

נקטרינה לבנה נטיעת 2016.
מועד הבשלה : תחילת ספטמבר
יבול גבוה גודל טוב. מתוקה.
רגישה לפיצוצים

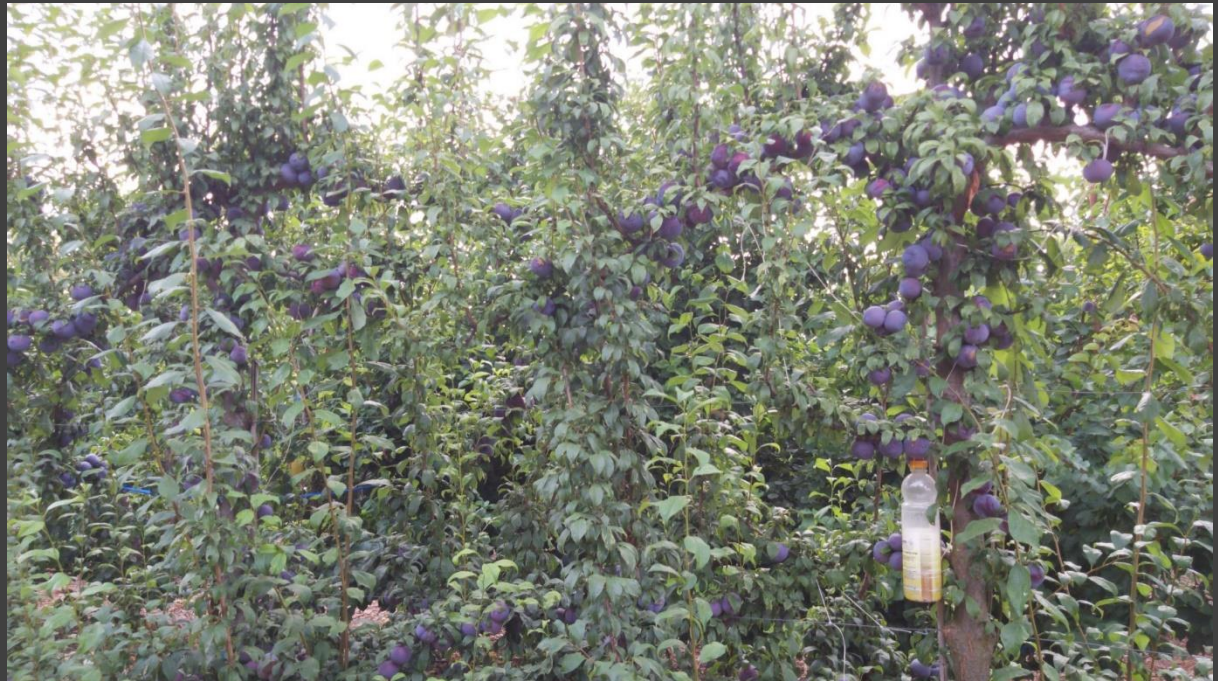
זני שזיף יפני

• בשנת 2012 קיבלנו מארה"ב 3 זנים ותיקים, לא פטנטים, מאוד

יפים:

• OWEN T, BLACK SPLENDOR, JOHN-W. הזנים שוחררו ב2014

וניטעו בחלקות בחוות מתתיהו, חוות מטעים ואבני איתן.

בלאק ספלנדור BLACK SPLENDOR

מועד הבשלה וקטיף מוקדם בעונה סוף מאי תחילת יוני (בזמן הרויאל זי).
פרי יפה אדום ציפה, צבע מלא גודל טוב (60 מ"מ), עסיסי חמוץ (13% כ.מ.מ.).
בעמק החולה יכולים גבוהים (5-4 ט/ד). דרישות צינון נמוכות יחסית, מתעורר
מוקדם מאוד, פריחה כבר בפברואר (שליש אחרון) דורש הפריה (מפרה- גולף
רוז או בלאק דאימונד עם תזמון מפגש בפריחה)
בהר בזמן ההתעוררות העלים נראים פגועים, היבולים נמוכים יותר.

OWEN T (אוון טי)

סיכום אוון טי: מועד הבשלה וקטיף באמצע יולי (בזמן בלאק דאימונד), יבול טוב, דרישות צינון בינוניות. פרי מוצק ויפה, כיסוי מלא צהוב ציפה, גודל טוב 65 מ"מ גם ביבול גבוה, מתוק (17% כ.מ.מ) ועסיסי. רגיש לשפשופים.

דורש הפריה (מפרה-סנטה רוזה)

JOHN-W (ג'ון ווינברגר)

מועד הבשלה וקטיף מאוחר בעונה תחילת ספטמבר
(בסמוך לבלאק ג'ס 440 אפשר לפניו), יבול גבוה (5-4 ט/ד),
גודל טוב (60-65 מ"מ) פרי מוצק ויפה, צהוב ציפה, עסיסי
וטעים (17% כ.מ.מ). דורש הפריה (מפרה-סאן גולד).

תודה על ההקשבה!

משרד החקלאות
ופיתוח הכפר

